

Gang, trods alle Kriselove og al Diskussion om Told, saa længe der ikke er et fast Grundlag, og saa længe Værdimaaleren ikke er til at stole paa. *Det* er den Opgave, man først og sidst maa pege paa, naar man drøfter Krisen: en fast Værdimaaler saa hurtigt, den kan tilvejebringes, og den kan tilvejebringes omgaaende, naar der tages Beslutning derom. Dette er Vejen til at komme ud af Krisen.

Brandes: Der er en stor fransk Statsmand, som en Gang har sagt, da der lød et Tilraab op til ham i det franske Deputeretkammer, at en af Alderdommens Forrettigheder var den at være døv. Jeg vilde ønske, at jeg nu kunde bruge denne Alderdommens Forrettighed, saa at jeg kunde have ladet som om, at hvad Ordføreren for mit Parti udtalte et Par Gange, ikke var blevet hørt af mig. Men skønt det neppe kan være nogen Hemmelighed heller for dette høje Ting, at jeg er uenig med det ærede Medlem med Hensyn til, hvad han har udtalt om Valutaspørgsmaalet, synes jeg dog næsten, det er min Pligt at sige det her, ogsaa fordi der ikke hos den højtærede Statsminister skal være noget Ukendskab til den Kendsgerning, at det radikale Venstre i dette Spørgsmaal staar delt.

Jeg vilde ønske, at min ærede Meningsfælle og Ven (Gunnar Fog-Petersen) ikke havde brugt saa stærke Udtryk, som han benyttede — „Afgrunden“ og lignende Vendinger —, og at han ikke havde spaaet om, hvorledes det i de kommende Aar skulde gaa med Statens Indtægter og lignende, for uden at fornærme det ærede Medlem, som naturligvis er meget klogere end jeg, fordi han er yngre end jeg, maa jeg have Lov til at sige, at derom ved det ærede Medlem neppe saa megen Besked, som der hører til for at kunne udtale sig paa den Maade. Det er muligt, ja, det er vist desværre mere end muligt, at der kommer meget slemme Tider for dansk Industri og dansk Landbrug, dansk Virksomhed overhovedet, det er muligt, at det danske Samfund gaar en Tid i Møde, hvor alle nødsages til at nedstemme deres Fordringer til Tilværelsen, fordi de ikke kan opfylde, og hvor der vil komme Ulykker baade over den enkelte og over Samfundet i den Forstand, at mange Institutioner ligesom Personligheder vil blive ramt. Men ingen skal kunne bilde mig ind, at Forskellen mellem, at den danske Krone fæstnes til 89 eller 91, eller holdes paa, hvad den i Øjeblikket gældende Valutalov siger: en vis bestemt Højde og paa den anden Side en vis Mindstekurs, skulde være,

at det ene kunde betragtes som skabende en dog nogenlunde rolig Samfundsorden, nemlig naar Nedskæringen er foretaget, medens det, vi nu er stedt i, er en Vandring paa Afgrundens Rand. Det ærede Medlem kan naturligvis sige, at derom ved jeg heller intet, men jeg vil dog henvide til, at vi nu i adskillige Maaneder har levet under dette, at Kronen er steget meget stærkt og dernæst faldet til Ro i den Kurs, den staar i for Øjeblikket. Ulykkerne er endnu ikke væltet ind over Landet, og naar jeg sammenligner Landets Tilstand med andre europæiske Landes, er det ikke rimeligt fra dansk Side, synes jeg, at fremstille Tilstanden som saa ødelagt og ulykkebringende, som det ærede Medlem gør, ganske sikkert ud fra sin Overbevisning og for at faa truffet Foranstaltninger, som han anser for fyldestgørende eller frugtbringende. Jeg kan ikke se, at Tilstanden er en saadan, og selv om det sker, som jeg ønsker: at Kroneværdien sættes op i Pari saa snart som muligt — jeg forstaar for Resten Ordføreren for det konservative Parti saaledes, at dette ogsaa var hans Ønske — altsaa at Kronen fæstnes i Guldværdien, tror jeg ikke, at en Krone omkring 92—93 og en Krone paa 97—98—99, som det var rimeligt, den skulde staa i, vil gøre den Forskel, jeg nævnte, paa den økonomiske Tilstand i Landet. Det er i alt Fald paa Forhaand overmaade usandsynligt, at det skulde være Tilfældet. Jeg kan jo ikke vide, hvad der kan ske, men paa Forhaand synes det ikke rimeligt.

Hvis vi ser hen til, hvorledes Staten har været stillet i de sidste Maaneder, vil jeg gøre opmærksom paa, at Skatterne gaar ind akkurat som sædvanligt. I Øjeblikket er Finanserne stillet saaledes, at den største Indtægt kommer ind ved indirekte Skatter. Det har været anderledes her til Lands, og et Parti som det moderate Venstre, hvis jeg tør bruge det Udtryk, eller Partiet Venstre — det er jo ikke det samme som det, der tidligere var det moderate Venstre — og det radikale Venstre og ogsaa Socialdemokratiet har haft Ønsker om et andet Forhold mellem de direkte og indirekte Skatter end det, der nu ved Tidernes Gunst og Ugunst er opstaaet. For Øjeblikket kan vi sige, at de direkte Skatter giver en Trediedel og de indirekte omtrent to Trediedele af Skatteindtægten. Jeg ved vel, at Tallene ikke er ganske nøjagtige; jeg kunde godt nævne de nøjagtige Tal, men det ser jeg ikke nogen Nytte i at gøre overfor det høje Ting. Disse indirekte Skatter, om hvilke man dog maa sige, at de maa være